

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

11. Exemplis id declaratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

Aliis exemplis idem declaratur.

EX omnibus gentilium Philo-
phis; qui mortificandi se
dediderint, primas facillè obtine-
it Diogenes Cynicus. Vescatur enim
Laert. in vi- herbis & carnibus crudis, veste abiecta
ta. & vili utebatur, domus & lecti loco con-
tentus veteri dolio, quòd in quamcum-
que partem, si nimius æstus solis eum
adureret, volutabat. Hyeme nudis pedibus
calcabat niues, & staturas niues
coopertas amplectebatur. In perage-
stabat scutellam duplicem, alteram cu-
bi, alteram potus sumendi causa. Cum
que fortè conspexisset puerum manum
haurientem aquam, & alterum cibum
cipientem è crusta panis, mox utram-
que scutellam abiicit, tum vt pauper
or esset, tum ne à puero victus videretur.
Pluuio cœlo imbres etiam maximos
excipiebat, vt madesceret totus.
Et tamen per hæc mortificationis exercitia,
ne vnã quidem in se peruersam cupiditatem
domuit: quemadmodum liquidò cæteri eius mores
declarauerunt. Nam eos, qui ad iracundiam
ipsum prouocassent, per omnes vrbis
vicos infamabat, absentibus detrahebat,

bat, præsentis aculeatis dictis perstrin-
gebat, gaudebat salibus & iocis, alia-
que indigna faciebat, quæ honestæ au-
res non ferant. Quo exemplo satis in-
dicavit, se omnia sua fecisse aucupan-
dæ apud homines vanæ gloriæ causa,
& non ad refrænandos animi affectus.
Quod non ignoravit Plato, qui cum
aliquando animadvertisset homines
commiseratione eius motos, quod si-
neret se densis perfundi imbribus, in
hæc verba eos est allocutus: Si vos
miseret illius, abscedite, nec amplius
in eum oculos conijcite. Indicans il-
lud eum fecisse honoris captandi cau-
sa, nec facturum fecisse, si defuissent
spectatores.

Inter Romanorum optimos, & vir-
tutis, de qua agimus, studio commu-
ni hominum fama deditissimos fuere
duo Catones: hi enim quasi prodigia
quædam prudentiæ, & veræ virtutis
exitere, & tamen tota sua vivendi ra-
tione aperte demonstrarunt se nullam
animi perturbationem superasse. Cato *Plut. in vita*
Maior, dictus Censorius, qui fuit Ro- *Cat maioris.*
mæ Consul & Censor, mortificabat se
temperatè comedendo; nam in cœnam
non sinebat inferri cibos coctos. Vesti-
tus ei erat vilis, & habitatio vulgaris,
mani-

manibus suis prædia sua colebat, ne aliud vinum, quam operariorum suorum, bibebat. Cumque more receptus esset, ut Prætores in lectica vel chely magno apparatu, & hominum comitatu veherentur, ille Prætor factus, omni pompa repudiata vno ministro, quem apparitorem vocant, contentus, in publicum processit. Planum verò est eum parum hoc mortificandi genere proficisse. Consueverat enim, teste Plutarcho, facta sua laudare, & in cælum tollere, aliorum contemnere, ac penitus deprimere. Mancipia, quæ per omnia vitam illi seruiant ob deuexam acertem, facta inutilia domo exturbabat, vel vendebat, quod erat summæ inhumilitatis; ancillas item è corpore quæstum facere sinebat. Atque ita cupiditate honoris mundani, & pecuniarum, passiones alias vincebat. Cato vero Minor, Uticensis dictus, & Censorii nepos, qui præcipua quæque officia in Romana Republica gessit; se in hunc modum mortificabat. Non utebatur purpura, velut alij eius æquales, sed veste simplici, sæpè domo exibat, sine calceis, nonnunquam etiam sine tunica, ut quando aliquò proficiscebatur, socioque equitante incedebat pedes.

Cato

Cælo præfrigido nudo capite foras prodibat: Quo tempore magistratum gessit, nulla munera accipere voluit; nec ullam in se suscipere functionem publicam, nisi cognitis & exploratis prius eius legibus, & conditionibus. Quæ omnia, fertur fecisse non ob gloriam vanam, sed quia rationi parèdum esse censuisset, contemptumque hominum contemnendum. Quare & in tanta exstimatione fuit apud Romanos, ut quoties sanctum aliquem *ἀντινομῶσι* appellare vellent, nominarent alterum Catonem. Neque tamen hac exercitatione vnquam id consecutus est, ut passiones rationi haberet subiectas. Nam, ut habet Plutarchus, notatus fuit de potus intemperantia, nimioq; sumptuum superuacuatorum excessu, & coniugem propriam mutuo dedit Hortensio amico suo. Tanta quoque eius fuit arrogantia, ut cum degeret Uticæ in Africa, & Iulio Cæsare ad Imperium euecto Uticenses eo legato uti cuperent ad Cæsarem, rogatum, ut noxias pristinas eis condonaret, respondit, ut amandarent in hanc rem, non se, sed alios, se siquidem non modo non esse inter victos numerandum, sed etiã toto vitæ cursu ob virtuta-

tum cultum victorem Cæsaris erit
se. Vnde ne videretur ab eo victus,
eius fauore & clementia opus habere
ex desperatione sibi ipsi gulam pro
scidit.

Ex his tãtorum virorum, apud Ge-
tiles virtutis nomine celebratissimorum
exemplis, perspicuè liquet, eam
Christi Ecclesiam fuisse quidem ex-
citationem aliquam mortificationis
sed non tantam, quanta necessaria est
ad extirpanda vitia, eorumque fibrae
& radices, animi, scilicet, passionum
sicut alicubi benè obseruauit Beatus
Bonauentura, dum scribit, priscos Phi-
losophos, vt Platonem, & reliquos, et-
iam si multa de Deo, & virtutibus ve-
tati consentanea eruditè tradiderint,
tamen remansisse in tenebris, nec ve-
lam verã virtutem assecutos esse. Nam
ad veram virtutem requiritur primò
recta intentio, vt quærat Deum; quod
illi caruerunt: deinde, vt animi morbi
hoc est, peccata & prauæ propensionis
sanentur. A sanare autem nemo se potest,
nisi cognoscat naturam morbi, et
remedium, & medicinam. At Phi-
losophi, nec grauitatem morbi sui, nec
medicinam, nec mediatorem ventu-
rum agnouerunt. Loquitur autem S.

*In lib. lumi-
nar. Eccl. ser-
mon. 7.*

Rom. 7.

Bon-

MORTIFICATIONE. 261

Bonaventura, non de eo, quod con-
 sequi poterant Philosophi, si lumine na-
 turali, diuina adiuuante gratia, rectè
 vti essent: (nam si fecissent, quòd se-
 cundum vires naturæ potuissent, Deus
 neque lumen, neque auxilium negasset
 ad veras perfectasque virtutes agno-
 scendas, accipiendasque, sicut non ne-
 gavit B. Iob, alijsque gentilibus:) sed
 loquitur de eo, quòd re ipsa euenit, nè-
 pe eos ideò pristinis vitijs & passioni-
 bus inuolutos mansisse, quòd non se
 compararint, vti poterant, ad accipi-
 endum fidem & gratiam venturi me-
 diatoris Christi. Vnde rectè dicit La-
 ctantius, Fuisse magistros virtutum,
 quibus ipsi carebant. Si enim diligen-
 ter expendamus eorum vitam & mo-
 res, deprehendemus eos fuisse obstina-
 tos, arrogantes, iracundos, curiosos, &
 libidinosos, qui sapientiæ specie & ti-
 tulo sua obtexerint flagitia, domiq; fe-
 cerint, quod publicè reprehendebant
 in scholis. Confirmat id Lactantius M.
 Tullij testimonio, qui vt ex illorū nu-
 mero erat, ita ingenuè fatetur sic se-
 rem habere.

*Lib. 3. diu.
 instit. c. 15.*

Neque exigua utilitas est, huius rei
 veram habere notitiam, quippe cum in
 ea clarius eluceat virtus diuina in lege

M 5

Euan-

Euangelica declarata, quæ lex man-
 sissimum testimonium veritatis
 nobis subministrat. Liquidò enim
 tare possumus, cur, cum illi mundi-
 pientes per omnem vitam mortifi-
 cationis exercitium coluerint, nullam
 ramentem virtutem assecuti sint, nullam
 passionem animi domuerint: & con-
 traria, cur in Ecclesia Christi Christiani
 exercendo eandem mortificationem
 secundum doctrinam legis Euangeli-
 cæ, & veras virtutes consecuti sint, &
 minibusque perturbationibus perfecti
 imperarint, in omni vita, quacumque
 occasione humillimi, mansuetissimi
 & patientissimi. Quam perfectam
 storianam, & aliquando tempore brevis-
 simo, imò etiam vno actu feruentis
 mortificationis adepti fuere: ut patet
 ex conversionibus subitis, admirandis
 que quorundam flagitiosorum homi-
 num in magnos sanctos. Unde per hoc
 euè sequitur, Deum esse, qui beneficio
 mortificationis illa effecerit, sicut so-
 lius Dei est facere homines perfectos
 & sanctos, imò, ut loquitur S. Tho-
 mas, nullum est Dei opus maius in
 do, in quo illustrius sapientia & boni-
 tas diuina resplendet. Quare mortifi-
 catio Philosophorum fuit solius vir-
 tutis

tutis naturalis opus, quæ sanare animã non potest: Christianorum autem opus gratiæ supernaturalis, ab infinita Dei potentia profectum, atque ideò & penetravit animam, & sanavit, & ab omni vitio passioneq̃ue inordinata purgavit. Quæ non eo fine dicuntur, vt indicetur hac vel alia ratione euidenter veritatem fidei demonstrari, (fides enim non nititur humanis rationibus, sed solo Dei verbo) sed quod, qui rationem penetrat, euidenter cognoscere possit, id quod Christiana fides docet, credi debere, quandoquidem tales effectus mortificationis in solo populo Christiano deprehendimus, & idcirco nec aliũ vendicare auctorem, quam Deum, vt diximus.

Iam verò non solum mortificationis Euangelicæ efficacia mirabilis elucet, ex comparatione facta cum mortificatione Ethnicorum, sed etiam ex comparatione eorum, qui in lege vel naturæ, vel scripta sanctitatis nomine celebres fuerunt. Ac miranda quidem hæc res est, & consideratione dignissima. Habuit enim omnibus seculis Deus homines quosdam iustos & sanctos, qui ante aduentum filij Dei in mundum crediderunt eum venturum, gra-

tiæque eius participes fuerunt. Huiusmodi
uerissimè sanctæ huius mortificationis
exercitium coluere, vt annotat Sanctus Paulus de veteris testamenti
Patribus. *Circuierunt*, inquit, *in montibus, & speluncis, in
in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, in quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus
errantes, in montibus, & speluncis, in cauernis terræ.* Et quamuis hi fideles
Christum venturum, & dictis alij
sanctis exercitationibus veras virtutes
obtinuerint, passionumque suarum
victoriam; tanta enim virtute praediti
erant, vt Apostolus iam dixit mundum
eorum conuersatione dignum non fuisse:
tamen residua erant in ijs quædam
imbecillitates, vt hominum timor, metus
tribulationum, horror crucis, quibus satis
declarabatur se non plenè & perfectè
perturbationibus omnibus coereuisse.
Quanto metu concutiebatur Patriarcha
Iacob in aduentu fratris Esau? Quam
trepidabat, & excruciebatur Moyses in
onere gubernandi populi Israhelitici à
Deo imposito? Magnus Propheta Elias,
cum à morte lezabel quaereretur, quanta
afflictione fuit, quàm intimo animi
sensu à Deo petijt vitam cum morte
commutare? Ieremias Propheta licet
iam f-

Heb. 11.

Gen. 32.

Num. 11.

3. Reg. 19.

Ierem. 37.

in vtero materno sanctificatus, quanto-
perè horrebat carcerem, quantoque do-
lore eum apud Sedechiam regem depre-
cabatur? Si Iob quoque & sanctus To-
bias quamuis admirandam in toleran-
dis afflictionibus ostenderint paten-
tiam, tamen quantam inter eas sensere
molestiam? At in legis, Evangelicæ
sanctis videmus tam perfectè omnem
humanum metum excisum & mortifi-
catum, vt non modò non angerentur
in afflictionibus, non horruerint car-
ceres & tormenta, sed etiam omnis ge-
neris cruces amant & optant, ad
vincula & mortem perferendam se vl-
tro obtulerint, ac in acerbissimis sup-
plicijs exultant: Hæc beneficio morti-
ficationis ideò efficiebantur in noua
lege, nò autem in veteri, quia post mor-
tem & passionem Christi, Deus per hoc
medium & alia, vberiore gratiam,
donorumque spiritualium ampliorem
copiam communicauit fidelibus. Chri-
stus enim sua morte promeruerat illam
liberalissimam effusionem Spiritus
sancti in die Pentecostes peractam.

Hanc virtutis diuinæ, quæ in lege
Evangelica est, notitiam haurire possu-
mus ex mortificationis sanctæ effectis,
quæ neque in sapientibus huius sæcu-
li,

Iob 3. & 6.

Tob 3.

Rom. 3.

2. Cor. 1.

Hebr. 2.

li, neque in veteris testamenti san-
deprehensa fuere: ac pariter intelligi
quanti beneficij loco habere debeamus
quod Deus Evangelicæ mortificationis
tam mirificam vim & efficaciam attri-
buerit perfectè subijciendi omnes ani-
mi perturbationes, & multa coelestia
charismata accumulandi. Quis iam
animetur ad fugienda omnia commo-
da & blandimenta corporis, ad ample-
ctendas pœnas, carnisque propriæ affli-
ctiones? Sapientissimi Gentilium ab-
lecebris quas naturaliter amabant, &
abstinebant, in ediam, frigora, niues,
paupertatem æquo animo tolerabant
ad captandam virtutum vmbra, verè
que sapientia destitutos existimabant,
qui id non facerent: quanto magis in
lège Evangelica ad faciendum est, vbi
ad veram virtutem sapientiamque con-
tenditur, ac exiguo labore cum gratia
diuina coniuncto perfecta obueniunt
passionum victoria?

CAPVT XII.

Quòd homo beneficio mortificationis satisfaciat pro noxijs admissis, & à promeritis pœnis liberetur.

Quoniam homo dum peccat, aut
voluptatulam quandam venatur,
quam